

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การบัญญัติความผิดต่อชีวิตและความผิดต่อร่างกาย : ศึกษากรณี

ความผิดฐานชุลมุนต่อผู้

ชื่อผู้เขียน ภาณุพงศ์ พิมพ์พิพัฒน์

อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.อุทัย อาทิวะช

สาขาวิชา นิติศาสตร์

ปีการศึกษา 255

5

บทคัดย่อ

กฎหมายอาญา เป็นกฎหมายที่มีวัตถุประสงค์ในการปกป้องคุ้มครองประชาชนและสังคม กฎหมายอาญาจึงมีการบัญญัติการกระทำที่เป็นความผิดและบทกำหนดโทษผู้กระทำเมื่อมีการฝ่าฝืน กฎหมายอาญาจึงเป็นกฎหมายที่มีผลกระทบต่อมนุษย์มาก เพราะหากมีผู้ใดกระทำความผิดแล้วผู้นั้นจะต้องรับโทษตามที่กฎหมายบัญญัติ ฉะนั้น การที่จะกำหนดว่าการกระทำใดเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และการกระทำที่ผิดกฎหมายนั้นสมควรที่จะต้องถูกลงโทษแค่ไหนเพียงใด จึงมีความสำคัญมากเป็นลำดับต้นๆ เพราะหากเริ่มต้นบัญญัติกฎหมายที่ผิดพลาดหรือไม่เหมาะสมแล้วก็จะส่งผลต่อการบังคับใช้กฎหมายนั้นได้

บทบัญญัติความผิดฐานชุลมุนต่อผู้ได้บัญญัติอยู่ในประมวลกฎหมายอาญามาตรา 294 และมาตรา 299 มีวัตถุประสงค์ในการคุ้มครองป้องกันอันตรายต่อชีวิตหรือร่างกายมนุษย์ อันเป็นคุณธรรมทางกฎหมายที่สองมาตรานี้ มุ่งคุ้มครองหากมีผู้ใดถึงแก่ความตายหรือได้รับอันตรายสาหัส อันเนื่องมาจากการชุลมุนต่อผู้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ที่เข้าร่วมในการชุลมุนต่อผู้หรือไม่ก็ตาม ผู้ที่เข้าร่วมในการชุลมุนต่อผู้ทุกคนย่อมต้องมีความผิดฐานนี้ด้วยกันทุกคน

ในมาตรา 294 และมาตรา 299 ทั้งสองมาตรา มีลักษณะการบัญญัติที่เหมือนกันคือการเข้าร่วมในการชุลมุนต่อผู้ แต่ต่างกันตรงที่ผลของของการเข้าร่วมชุลมุนต่อผู้แล้วเกิดมีการตายจะเป็นความผิดตามมาตรา 294 หากผลทำให้เกิดการได้รับอันตรายสาหัสก็จะเป็นความผิดตามมาตรา 299 และจุดที่เหมือนกันอีกประการคือบทยกเว้นความรับผิดซึ่งบัญญัติอยู่ในวรรคสองของทั้งสองมาตรา คือ หากผู้ที่เข้าร่วมในการชุลมุนต่อผู้ได้กระทำไปเพื่อห้ามการชุลมุนต่อผู้ประการหนึ่ง หรือเป็นการกระทำเพื่อป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายอีกประการหนึ่ง ผู้กระทำไม่ต้องรับโทษ แต่เมื่อได้วิเคราะห์ถึงบทบัญญัติ ดังกล่าวแล้วจะพบว่าผู้ที่เข้าไปห้ามการชุลมุนต่อผู้หรือได้กระทำการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายในการชุลมุนต่อผู้ บุคคลดังกล่าวก็ถือว่าได้เข้าร่วมในการชุลมุนต่อผู้และมีความผิดแล้ว เพียงแต่ถ้าผู้นั้นพิสูจน์ได้ว่าได้กระทำไปเพื่อห้ามการชุลมุนต่อผู้ หรือกระทำเพื่อ

ป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย ผู้นั้นก็ไม่ต้องรับโทษ แต่หากได้พิจารณาถึงเหตุยกเว้นโทษ ทั้งสองประการดังกล่าว นั้น จะเห็นได้ว่าทั้งสองกรณีจะต้องพิจารณาในเบื้องต้นก่อนว่าผู้นั้นมีเจตนา ที่จะเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้ ไม่ว่าจะก่อนหรือหลังการห้ามการชุมนุมต่อสู้หรือการป้องกันโดยชอบ ด้วยกฎหมายหรือไม่ หากมีเจตนาในการเข้าร่วมชุมนุมต่อสู้แล้ว ผู้นั้นย่อมมีความผิดฐานชุมนุมต่อสู้ และไม่อาจอ้างบทยกเว้นโทษเพื่อยกเว้นโทษสำหรับความผิดฐานชุมนุมต่อสู้ได้ แต่หากผู้นั้นได้ กระทำการห้ามการชุมนุมต่อสู้โดยไม่มีเจตนาที่จะเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้เลย การกระทำนี้ก็ไม่ สมควรที่จะเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมาย และในกรณีการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมาย เมื่อผู้ทำ การป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายไม่มีเจตนาเข้าร่วมในการชุมนุมต่อสู้เลย ผู้นั้นย่อมไม่มีความผิด ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญา

Thesis Title	The criminalization of offence against life and body : a case study regarding an offense of affray
Author	Panupong Pimpipat
Thesis Adviser	DR.Uthai Arthivech
Department	Law
Academic Year	2012

ABSTRACT

A Criminal law is a law whose objective is to protect people and society. Therefore, the criminal law criminalizes an act of offence and inflicts a punishment on anyone who violates it. Anyone who committed a crime must undergo a criminal trial and serve punishment according to the law. In effect, the criminal law has a tremendous impact on everybody. An act of criminalizing an unlawful act and to what an appropriate extent should the offender be punished is so very important. If a criminalization of an act commences with a mistake or an inappropriate manner, it will have an effect upon the application of the law.

The criminal provision against an act of affray which are stipulated in the Penal Code, section 294 and 299 have a purpose of protecting person's life or body. In the case that anybody is dead or serious bodily injured by an act of affray, the people involved in the affray shall be liable to the punishment according to the law.

One similarity between section 294 and section 299 is that both sections criminalize the involvement of everybody in the affray. The difference between them is the result between dead or serious bodily injure. Another similarity is the exemption of punishment in paragraph two of both sections which state that if any person involved in the affray can prove his or her purpose of intervention in the affray in order to stop the fight or for a legitimate defense, such person shall get no punishments. However, upon analyzing of both section, it is found that the person who tries to stop the fight or has a reason of legitimate defense in his or her intervention, is considered as offender since such person is found to be involved in the affray. Yet, the reason that such person shall not be liable to any punishment is because he can prove that his or her intervention is aimed to stop the fight or has a reason of legitimate defense him or herself defense. However, if

we reconsider the exemptions of punishment in such cases, we shall firstly consider whether such person has an intention of involving in the affray or not. If such person has, he or she then commit an offence of affray and has benefit nothing for avoiding punishment. But if such person intervene to stop the act of affray without any intention to involve in such an offence, his or her act should not be considered as an offence. Also in the case where the intervention is done with the reason of legitimate defense, the person intervening in the act of affray has commit nothing wrong according to the Penal Code.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยดีเพราะได้รับความกรุณาและอนุเคราะห์จากท่าน อาจารย์ ดร.อุทัย อาทิวา โดยรับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้สละเวลาอันมีค่ายิ่งช่วยชี้แนะให้ความรู้คำแนะนำ ติดตามความคืบหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ทำให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี จึงขอกราบขอบพระคุณท่านอย่างสูงที่ให้ความเมตตากรุณาและให้โอกาสแก่ผู้เขียน

ในโอกาสนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านศาสตราจารย์ ดร.สุรศักดิ์ ลิขสิทธิ์วัฒนกุล ที่รับเป็นประธานสอบวิทยานิพนธ์ ท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ ดร.ประธาน วัฒนวานิชย์ และท่านอาจารย์ รองศาสตราจารย์ อัจฉริยา ชูตินันท์ ที่รับเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ซึ่งทั้งสามท่านได้ให้องค์ความรู้ คำแนะนำ ชี้แนะข้อมูลแนวทางอันเป็นประโยชน์ในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ รวมทั้งมหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตและคณาจารย์ผู้ประสิทธิประสาทความรู้ทุกท่าน ที่ให้ความรู้และคำแนะนำต่างๆ ที่สามารถนำมาใช้ในการทำวิทยานิพนธ์และนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้

ท้ายสุดนี้ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณ พ.ต.ท.วิชัย พิมพ์พิพัฒน์ บิดา และนางนิยะดา พิมพ์พิพัฒน์ มารดา ผู้ซึ่งมีพระคุณที่สุดต่อผู้เขียนและให้โอกาสผู้เขียนได้รับการศึกษารวมทั้งให้กำลังใจสนับสนุนผู้เขียนจนประสบความสำเร็จ รวมทั้งกำลังใจและความช่วยเหลือจากเพื่อนๆ และน้องๆ ที่ทำให้ผู้เขียนสามารถจัดทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

ผู้เขียนหวังว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะช่วยอำนวยความสะดวกให้ความรู้ทั้งด้านการศึกษา และการนำไปปฏิบัติงานด้านกฎหมาย โดยผู้เขียนขอมอบคุณความดีทั้งหมดให้กับบิดามารดาและครูบาอาจารย์ทุกท่าน ส่วนข้อผิดพลาดบกพร่องประการใดในวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้เขียนขอน้อมรับไว้เพียงผู้เดียว

ภาณุพงศ์ พิมพ์พิพัฒน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	๗
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	๖
กิตติกรรมประกาศ.....	๗
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
1.3 สมมติฐานของการศึกษา.....	3
1.4 วิธีการศึกษา.....	4
1.5 ขอบเขตของการศึกษา.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
2. แนวความคิดและหลักเกณฑ์ในการบัญญัติกฎหมายอาญา.....	5
2.1 ทฤษฎีความรับผิดชอบทางอาญา.....	5
2.2 หน้าที่ของกฎหมายอาญา.....	7
2.3 ลักษณะของกฎหมายอาญา.....	9
2.4 ประเภทความผิดของกฎหมายอาญา.....	10
2.4.1 การแบ่งตามลำดับความหนักเบาของความผิด.....	10
2.4.2 การแบ่งตามเจตนา.....	12
2.4.3 การแบ่งตามลักษณะของความผิด.....	12
2.4.4 การแบ่งตามความชั่วร้ายของศีลธรรม.....	13
2.4.5 การแบ่งตามคุณธรรมทางกฎหมาย.....	14
2.5 การบัญญัติความผิดฐานชุลมุนต่อสู้อ.....	17
2.5.1 ความผิดต่อชีวิตและความผิดต่อร่างกายตามกฎหมายตราสามดวง.....	17
2.5.2 ความผิดต่อชีวิตและความผิดต่อร่างกายตาม	
กฎหมายลักษณะอาญา ร.ศ. 127.....	21

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
2.5.3 ความผิดต่อชีวิตและความผิดต่อร่างกายตาม ประมวลกฎหมายอาญา.....	27
2.5.4 ลักษณะการป้องกันโดยชอบด้วยกฎหมายในประเทศไทย.....	28
2.5.5 ลักษณะการกระทำความผิดด้วยความจำเป็นในประเทศไทย.....	33
3. การบัญญัติความผิดต่อชีวิตและความผิดต่อร่างกายในต่างประเทศ.....	41
3.1 กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายลายลักษณ์อักษร.....	41
3.1.1 ประเทศเยอรมัน.....	42
3.1.2 ประเทศฝรั่งเศส.....	45
3.1.3 ประเทศเนเธอร์แลนด์.....	48
3.1.4 ประเทศสวิตเซอร์แลนด์.....	49
3.2 กลุ่มประเทศที่ใช้ระบบกฎหมายจารีตประเพณี.....	51
3.2.1 อังกฤษ.....	52
3.2.2 สหรัฐอเมริกา.....	54
4. บทวิเคราะห์การบัญญัติความผิดฐานชุลมุนต่อผู้.....	59
4.1 การวิเคราะห์การบัญญัติความผิดฐานชุลมุนต่อผู้.....	59
4.2 การวิเคราะห์การยกเว้นความรับผิดในความผิดฐานชุลมุนต่อผู้.....	68
4.3 การพิจารณาของศาล.....	72
5. บทสรุปและข้อเสนอแนะ.....	74
5.1 บทสรุป.....	74
5.2 ข้อเสนอแนะ.....	76
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	8 2
ประวัติผู้เขียน.....	99